

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED: Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 13-33. - Kiadóhivatal: Könyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 9. Telefon: 306. - Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 16-34. » » » » »

Szerda, 1929 szeptember 11

V. évfolyam 197. szám

MAKO: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Uri ucca 6. Telefon: 151. szám. » » » » »
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Andrassy ucca 25. Telefon: 49. szám. » » » » »

Előfizetési ára havonta 3-20 vidéken és a fővárosban 3-50, külföldön 6-40 pengő. Egyes szám 16, vasár- és ünnepnap 24 fillér

Ne fizessen a Somogyi-telep külön adót!

Nincs demokratikusabb intézmény, mint a népszavazás. A demokratikus államformának egyik legtisztább megnyilatkozási formája, a svájci alkotmány ismeri a referendumot, ha a törvényhozásban megszabott többség nem járul hozzá az alkotmánymódosításhoz, a nép maga a képviseleti törvényhozás ellenére is megszavazhatja az indítványt s a nép maga indítványt is tehet

Senki sem mondhatja tehát, hogy amit Somogyi Szilveszter a Somogyi-telep lakóinak megszavazásával tervbe vett, nem demokratikus. A Somogyi-telep lakosságának szüksége van utra, az utat azonban sem a város egyedül, sem az állam egyedül nem hajlandóak megépíteni. A Somogyi-telep lakóitól azt kívánják, hogy egyharmad részben járuljanak az utépítés költségeihez s népszavazás útján kérdezik meg őket, hogy ezt a költséget magukra vállalják-e? Ha a többség magára vállalja, akkor a közgyűlés az utépítést elhatározza s így a többség akarata kötelező lesz a kisebbségre is.

Bár akarjuk, helyeseljük és sürgetjük, hogy a Somogyi-telep lakossága hozzájusson ehhez az uthoz, mégis azt a tanácsot adjuk a Somogyi-telep népének: *ne szavazzák meg az utépítés költségeit, ne vállaljanak magukra, több mint ötvenezerpengős terhet.* Mert ámbár a legnagyobb mértékben helyeseljük azt is, hogy népszavazás eredményétől teszik függővé ezt a kérdést, mégis azt kell mondanunk: *miért csak a Somogyi-telep lakóival akarják megfizettetni a közművek költségeit, miért csak a Somogyi-telep lakói fizessék be a város pénztárába azt az összeget, amivel telkük értéke emelkedik. A betterment miért szorítkozik egyedül a Somogyi-telepre s miért nem hozzák be az egész város területére? Ha helyes a teherviselésnek ez a módja, akkor helyes az egész városban, ha pedig nem helyes, akkor miért akarják kizárólag a Somogyi-telepre életbeléptetni? A Somogyi-telep nem lehet önálló jogterület s nem érvényesülhetnek a városigazgatásban sem más elvek a Somogyi-telepen, mint a város más részében.*

A Somogyi-telepiek azt látják, hogy a város horribilis áldozattal építette meg a tanyai vasutat s horribilis áldozattal — évenként háromszázezerpengős ráfizetéssel, — tartja üzemben. Közgyűlési határozat is van arról, hogy a kisvasút építési költségeinek egy részét az érdekelt birtokosokkal téríttessék meg. A közgyűlési határozat alapján pontosan kiszámították azt is, hogy az értékelkedés arányában a vasuti hálózattal érintett birtokok tulajdonosai milyen kulcs szerint lesznek kötelesek viselni az építési költség egy részét. S bár kormányhatósági határozat is van arról, hogy ennek végrehajtása tekintetében a törvényhatóság hozzon újabb határozatot, *politikai okokból* nem hajtják végre a határozatot s a tanyaiaktól nem követelik a kisvasuti hozzájárulást.

Amde, ha a tanyaiaktól nem követelik a kisvasút építési költségeihez való hozzájárulást, miért követelik az utépítés költségeihez való hozzájárulást a Somogyi-telepiektől? Ha a város vezetősége odaajándékozza a tanyaiaknak az értékelkedést, amit a város egész polgárságának áldozatai teremtetek meg egy-

sek vagyonában, miért nem ajándékozza meg ezzel a Somogyi-telep lakóit is? A Somogyi-telep népe joggal követel egyenlőséget s joggal helyezkedik arra az álláspontra, hogy neki éppen annyi joga van az uthoz, mint amennyi joga volt a vasúthoz az alsótanyaiaknak, sőt még több joga van egyrészt azért, mert az ut elsőrendűbb szükséglet, mint a vasút s másrészt a tanyai vasút magántulajdonban lévő földet tett értékesebbé, a Somogyi-telep utja pedig a városra visszaháramló telkek értékét növelné.

De ez csak egyetlen példa. A város népe példátlan áldozatot hozott és hoz az egyetemi építkezésekért. Az egyetemi építkezések folytán az egyetemi városrészt környező övezetben emelkedett az ingatlanok értéke. Ezt az értékelkedést is a város egész népe s a város egész népének áldozata teremtetta meg, kinek jutott eszébe az érdeklő háztulajdo-

nosoktól beszédni azt az értéket, vagy annak az értéknek egy részét, amit a középítkezések teremtetek meg? Sem a tanyára, sem a Belvárosra nem léptették életbe a telekértékelkedési adót, a polgármester úgy ajnározza a róla elnevezett telepet, hogy olyan adót hoz be és olyan közterhet kényszerít rá a legszegényebb városrészre, amit a város löbbi részén, sem a belterületen, sem a külterületen nem ismernek.

Bármennyire is helyes az alapgondolat, amin a közterhek kivetésének és megszavazásának terve nyugszik, mégis azt a tanácsot adjuk a Somogyi-telep szegénységének: *utasítsák eréllyel és önérzettel vissza ezt az ajánlatot.* Nemcsak abból az önkormányzatból kérünk, amelyik terheket akar ránköngörgetni, hanem abból is, amiben a jogunkat gyakorolhatjuk. Majd lesznek az új törvényhatósági bizottságban olyan férfiak, akik a Somogyi-telep számára ki fogják harcolni az utat a Somogyi-telepiek külön áldozata és külön adója nélkül is.

Mayer miniszter és Baltazár püspök tárgyalásai egyre szélesebb hullámokat vernek a politikai életben

Baltazár püspök nyilatkozata

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Azok a tárgyalások, amelyeket Mayer földmívelésügyi miniszter Baltazár Dezső püspökkel folytatott, egyre nagyobb hullámokat vernek a politikai életben. A jobboldali sajtó élesen támadja elsősorban Baltazárt, de erős kifakadások jelennek meg ezeknek a lapoknak a hasábjain Mayer földmívelésügyi miniszter ellen. Baltazár püspök kedden újságírók előtt nyilatkozott és a következőket mondta:

— A reakciós lapoknak arra a támadására, hogy katolikus ember politikai diskussióba bocsájtja Baltazár püspökkel, minden magyar ember gondolkozásával megegyezően kapta meg a választ, mert

közérdeklő kérdések kezelésénél sem felekezeti, sem osztály, sem más szempontok nem érvényesülhetnek, csak egyedül a nagy nemzeti érdekek összessége.

Azután arról beszélt Baltazár püspök, hogy ő sohasem sértette meg a katolikusokat, hanem a katolikusok közül csak azokat kifogásolja, akiknek előbbvaló az egyház és azután jön a háza.

Ha egyházi szempontokat viszünk a politikába, akkor sohasem juthatunk arra az egységes platformra, amelynek megteremtésére itt a tizenkettedik óra.

Újból hangsúlyozta a püspök, hogy sohasem kezdeményezett, mindig csak választ adott. Mostani politikai lépése is csak felelet egy, már kialakult helyzet tarthatatlanságára, amiből kiszabadulni életérdeke a nemzetnek. Végül arról beszélt a püspök, hogy azért foglalt állást az agráriusok mellett, mert agrárállam vagyunk és mert ennek prosperitásától függ minden más társadalmi osztály prosperitása. Ő tehát minden társadalmi osztályt felkarol, mert az ő elgondolásában minden jogosult igény elhelyezkedik.

Apponyi nagy beszéde Genfben

„A győző államok leszerelése becsületbeli kötelesség”

Genf, szeptember 10. A népszövetségi közgyűlés plenáris ülésén az évi jelentés általános vitájában, ma elsőnek

gróf Apponyi Albert

szólt fel. Beszédét a jelenlevők mindvégig feszült figyelemmel hallgatták.

Apponyi a kötelező döntőbíráskodás elvének méltatásából indult ki. Ez az elv egyik vezető gondolata volt a most lefolyt általános vitának. Rámutatott arra, hogy

a Kellogg-paktumban

az államok kötelezettségét vállaltak a háború megszüntetésére és az egyezmény tökéletes végrehajtása szükségessé teszi egy szervezet kiépítését a nemzetközi viszályok elintézésére. Örömmel veszi tudomásul, hogy a nagyhatalmak is hozzájárultak az állandó nemzetközi bíróság statútumának fakultatív záradékához. Ez a záradék biztosítja a jogi ellentétek békés megoldását. De még ennél is

tovább megy a múlt évben kidolgozott okmány, amely nem a jogi, hanem más természetű ellentétek elintézésén alapul. Sajnálja azonban, hogy az államoknak módjukban van az aláírásokhoz fenntartásokat fűzni, mert a fenntartások meggyengítik az aláírás értékét. A döntőbíráskodás fejlődése azon fordul meg, ha sikerül megóvni a bíráskodás politikai függetlenségét. Annak a reményének ad kifejezést, hogy a nagy és kis nemzetek egyaránt meg fognak hajolni a döntőbíráskodás ítélete elé.

Apponyi gróf ezután érintette

a kisebbségek védelmének

kérdését és csatlakozott Stresemann külügyminiszter fejtegetéseihez. Egyetért Stresemannal abban is, hogy a madridi tanácskozásokkal a kérdés még nem zárult le.

A továbbiakban Apponyi

a leszerelés kérdésével